

TÜRK-İŞ | Haber Bülteni

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu

Bayındır Sokak No: 10 Kızılay - Ankara | Tel: (0.312) 433 31 25-29 | Faks: (0.312) 433 85 80 - 433 68 09

facebook.com/turkiskonfederasyonu | twitter.com/turkiskonf | www.turkis.org.tr

25 Temmuz 2014

TEMMUZ 2014 AÇLIK ve YOKSULLUK SINIRI

- ✓ DÖRT KİŞİLİK AİLENİN AÇLIK SINIRI 1.177 LİRA, YOKSULLUK SINIRI 3.835 LİRA
- ✓ YAZIN GIDA FİYATLARI DÜŞMEDİ: ONİKİ AYLIK ARTIŞ YÜZDE 16,35
- ✓ BİR KİŞİNİN YAŞAM MALİYETİ 1.401 LİRA
- ✓ İKTİSADEN DAR ve SABİT GELİRLİ KESİMLERİN DURUMU BİLDİĞİNİZ GİBİ...

TÜRK-İŞ, 27 yıldan bu yana her ay çalışanların geçim koşullarını ortaya koymak ve temel ihtiyaç maddelerindeki fiyat değişikliğinin aile bütçesine yansımalarını belirlemek amacıyla "açlık ve yoksulluk sınırı" araştırmasını gerçekleştirmektedir. Konfederasyonun çalışması, insan onuruna yaraşır bir yaşam sürdürebilmek için yapılması gereken harcama tutarını ortaya koymaktadır. Bu tutar ücret olmayıp, haneye girmesi gereken toplam gelirdir. Ancak ailede çalışan sayısının genelde tek kişi olduğu ve ek bir gelirin söz konusu olmadığı durumlarda, elde edilen ücret geliri ailenin temel ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak kalmaktadır.

TÜRK-İŞ'in yaptığı çalışmanın 2014 Temmuz ayı sonuçlarına göre:

- Dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken gıda harcaması tutarı (açlık sınırı) 1.177,31 lira,
- Gıda harcaması ile birlikte giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer harcamaların toplam tutarı (yoksulluk sınırı) ise 3.834,90 liradır.

Tablo 1: Dört Kişilik Ailenin Açlık ve Yoksulluk Sınırı (TL/Ay)

	Temmuz 2013	Aralık 2013	Haziran 2014	Temmuz 2014
Yetişkin Erkek Gıda Harcaması	284,66	299,01	323,56	329,17
Yetişkin Kadın Gıda Harcaması	234,09	247,18	264,27	269,24
15-19 Yaş Grubu Çocuk Gıda Harcaması	295,38	318,62	342,23	348,11
4-6 Yaş Grubu Çocuk Gıda Harcaması	197,70	216,77	228,03	230,80
Açlık Sınırı	1.011,84	1.081,59	1.158,09	1.177,31
Yoksulluk Sınırı	3.295,89	3.523,09	3.772,27	3.834,90

* Gıda harcaması tutarı, yuvarlama nedeniyle, toplamda farklı olabilmektedir.

Türkiye’de ortalama aile büyüklüğü olan dört kişi için yapılan hesaplama sonucu bu tutarda iken, tek kişi için bu ay hesaplanan yaşam maliyeti 1.400,72 lira oldu. Böylece, bekar bir işçi için bu ay uygulanmaya başlanan net 891 liralık asgari ücret ile aradaki fark 510 liraya yükseldi. Çalışanların günlük yaşantılarını sürdürebilmesi için yaptıkları borçlanmanın temelinde bu gelir-harcama tutarı arasındaki büyük dengesizlik bulunmaktadır.

TÜRK-İŞ’in verileri temel alındığında Temmuz 2014 ayı itibariyle “mutfak enflasyonu”ndaki değişim şöyle olmuştur:

- Ankara’da yaşayan dört kişilik bir ailenin “gıda için” yapması gereken asgari harcama tutarı **bir önceki aya göre** yüzde 1,66 oranında artış gösterdi.
- Yılın **ilk yedi ayı** itibariyle artış oranı yüzde 8,85 olarak gerçekleşti.
- Gıda enflasyonunda **oniki ay itibariyle artış oranı** yüzde 16,35 oldu.
- **Yıllık ortalama artış oranı** ise yüzde 12,22 olarak hesaplandı.

Tablo 2: Gıda Harcamasındaki Değişim

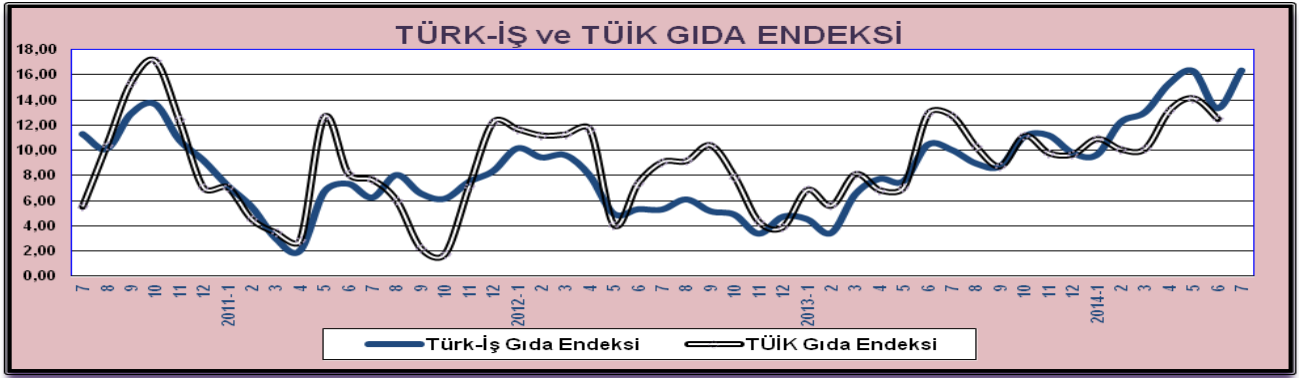
	Temmuz 2011	Temmuz 2012	Temmuz 2013	Temmuz 2014
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	-0,58	-0,59	-0,96	1,66
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	0,61	-2,22	2,72	8,85
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	6,26	5,31	10,04	16,35
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı (%)	7,76	7,46	6,21	12,22

Gıda harcaması çalışmasına temel alınan beslenme kalıbında yer alan ürünlerin fiyatlarında Temmuz 2014 itibariyle gözlenen değişim şöyledir:

- Süt, yoğurt, peynir grubunda; süt fiyatındaki artışla birlikte hemen tüm ürünler için bekletilen zam yürürlüğe girdi. Bazı ürünlerde, zamlanmış ürün fiyatında indirim kampanyası dikkat çekti.
- Et, tavuk, balık, sakatat, bakliyat ürünlerinin bulunduğu grupta; kıyma et fiyatındaki artış aile bütçesine ek yük getirdi. Tavuk ve sakatat ile balık (kültür balığı) fiyatı bu ay yine aynı kaldı. Ramazan ayı öncesi et fiyatındaki artış aile bütçesini olumsuz etkiledi. Geçtiğimiz ay fiyatı artan yumurtanın tanesi 7 kuruş ucuzlayarak 33 kuruşa geriledi. Bakliyat (nohut, mercimek, kuru fasulye, barbunya vb) fiyatlarında bu ay yine değişiklik olmadı.
- Sebze-meyvedeki yaz ucuzluğunun mutfak harcamasını rahatlatması bir yana yetersiz ürün miktarı fiyatları yükseltti. Geçtiğimiz ay 2,78 liraya gerileyen ortalama sebze fiyatı bu ay 3,07 lira olarak hesaplandı. Meyve fiyatında da benzeri fiyat artışı görüldü ve geçen ay 3,67 lira olarak hesaplanan meyve ortalama kilogram fiyatı bu ay 3,85 lira oldu. Dikkati çeken fiyat değişikliği ise limonda oldu ve geçtiğimiz ay kilogramı 3-4 lira olan limon bu ay 6-7 liradan satıldı. Hesaplama yapılırken -her zaman olduğu gibi- pazardaki mevsim ürünleri esas alındı ve ürünlerin tek tek ağırlığı yerine genel meyve-sebze tüketimi miktarı temel alınarak ortalama fiyat üzerinden yapılması gereken harcama tutarına ulaşıldı. Temmuz 2014 itibariyle sebze-meyve ortalama kilogram fiyatı 3,44 lira olarak hesaplandı. Bu tutar geçtiğimiz ay 3,17 liraydı.

- Ekmek, pirinç, un, makarna, irmik gibi ürünlerin bulunduğu grupta; önemli bir fiyat değişikliği tespit edilmedi.
- Son grup içinde yer alan gıda maddelerinden; tereyağı fiyatında artış olurken, margarin, zeytinyağı ve ayçiçekyağı fiyatı değişmedi. Zeytin fiyatı –az da olsa- geriledi. Bayram öncesi, yağlı tohum ürünlerinden (ceviz, fındık, fıstık, ayçekirdeği vb) fındık ve çekirdek fiyatı arttı, Antep fıstığı fiyatı biraz geriledi. Şeker ve tuz fiyatı aynı kaldı. Aynı şekilde reçel, pekmez ve bal fiyatı da değişmedi. Çay fiyatı yine artarken ıhlamur fiyatı aynı kaldı. Baharat (kimyon, nane, karabiber, vb) ürünleri fiyatı değişmedi. Salça fiyatı aynı kaldı.

Mutfak enflasyonu -mevsim koşullarının tersine- Temmuz ayında artış gösterince, geçtiğimiz ay düşüş eğilimine giren gıda endeksi bu ay tekrar yükseldi. Aşağıdaki grafikte son oniki ay itibariyle TÜRK-İŞ ve TÜİK gıda endeksinde izlenen değişim yer almaktadır.

Konfederasyonumuzca hesaplanan tutarlar ücret düzeyi olmayıp haneye girmesi gereken toplam gelir miktarıdır. Ancak ailede tek çalışan olduğunda, ailenin tek gelir kaynağı da ağırlıklı olarak ücret geliri olmaktadır. Hanehalkının büyüklüğü arttıkça yapılması gereken zorunlu ihtiyaç harcamaları da artmakta ve fakat ele geçen gelir düşük kalmaktadır. Çoğu zaman haneye girmesi gereken gelir ile ele geçen gelir arasındaki fark arttıkça geçim koşullarının yükü de artmaktadır. Bu durum, yoksulluğun boyutunu ortaya koyan önemli bir gösterge olmaktadır.

TÜRK-İŞ'in bu araştırması alanında ilktir ve daha sonra bu alanda yapılan benzeri çalışmalara örnek olmaktadır. "Açlık ve Yoksulluk Sınırı" çalışmasında hesaplamaya temel alınan gıda maddelerinin fiyatları, Konfederasyonumuzca piyasadan, market ve semt pazarları sürekli ve düzenli dolaşarak doğrudan tespit edilmektedir. TÜİK tarafından derlenen fiyat verileri kullanılmamakta ve fakat gelişmeleri değerlendirmek ve kıyaslama yapmak için sonradan izlenmektedir. Çalışma bu niteliğiyle bağımsızdır.

Konfederasyonumuz her ayın son haftasında ve TÜİK açıklamasından yaklaşık bir hafta önce hesaplama sonuçlarını kamuoyuna açıklamaktadır ve bu yönüyle, tüketici fiyatlarındaki artış eğilimini yansıtan "öncü gösterge" niteliğini de taşımaktadır.

DİP NOT:

Çalışanların gelirleri ve emekli aylıkları yaşanan fiyat artışları karşısında korumasız kalmaktadır. Milyonlarca çalışan ile emeklisinin önemli bir bölümünün geliri halen açlık sınırının altındadır.

Tablo 3: Açlık-Yoksulluk Sınırı ve En Az Gelir (TL/Ay)

	Temmuz 2013	Ocak 2014	Temmuz 2014	Yıllık FARK
Açlık Sınırı (dört kişilik aile)	1.011,84	1.099,17	1.177,31	165.-
Yoksulluk Sınırı (dört kişilik aile)	3.295,89	3.580,35	3.834,90	539.-
Net Asgari Ücret	803,68	846,00	891,03	87.-
En düşük Memur Maaşı	1.609,58	1.744,28	1.744,28	135.-
İşçi En Az Emekli Aylığı	959,45	990,81	1.047,29	88.-
Esnaf KUR En Az Emekli Aylığı	744,97	769,32	813,17	69.-
Memur En Az Emekli Aylığı	1.129,99	1.280,70	1.280,70	151.-

* Memur maaş ve emekli aylığı 2014 yılının tümü için geçerlidir.

Ücretli çalışanların gelirlerine örnek olması bakımından en düşük devlet memuru maaşı 1.744 lira ve asgari ücret 891 liradır. Emeklilerin aylık maaşları ise; Temmuz 2014 itibariyle, ek ödeme dahil olmak üzere en düşük emekli aylığı işçide 1.047 lira, esnafta 813 lira ve memurda 1.281 liradır.

İktisaden dar ve sabit gelirli kesimlerin gelirleri arasındaki farklılık, enflasyona endeksli ücret/maaş artışları nedeniyle zaman içinde daha adaletsiz duruma gelmektedir. En düşük gelir düzeyini "insana yakışır yeter ücret" olarak belirlemeden genellikle enflasyon oranında yapılan artış, çoğu zaman var olan adaletsizliği daha da artırmaktadır.

enisbagdadioglu@gmail.com

www.turkis.org.tr